

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił J. S. przeliczenia emerytury. Decyzja została wydana na podstawie art.26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż zgodnie z art.26 ww. ustawy emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy wymiaru ustalonej zgodnie z art.25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób równych wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego.

Organ rentowy podał, iż decyzją z dnia 12 września 2012 roku przyznano ubezpieczonej prawo do emerytury o symbolu (...). Decyzja ta została wydana na wniosek złożony w dniu 21 sierpnia 2012 roku. Prawo do świadczenia i jego wysokość zostało ustalone na dzień 1 sierpnia 2012 roku, od miesiąca złożenia wniosku, przyjmując średnie dalsze trwanie życia 225,20 miesięcy. Kolejną decyzją z dnia 19 sierpnia 2015 roku Zakład przeliczył wysokość emerytury z uwzględnieniem średniego dalszego trwania życia wynikającego z tablicy obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego – 5 marca 2009 roku – 216 miesięcy.

Ubezpieczona złożyła w dniu 18 listopada 2015 roku odwołanie od decyzji z dnia 19 sierpnia 2015 roku i z dnia 29 października 2015 roku, zarzucając organowi rentowemu błędne zastosowanie art.26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wniosła o uchylenie decyzji i rozstrzygnięcie sprawy.

Nadto wniosła o:

- 1) zmianę decyzji z dnia 10 października 2013 roku w zakresie pominięcia tablic dalszego trwania życia w odniesieniu do zwaloryzowanego kapitału początkowego i składek zaewidencjonowanych na koncie przed tym okresem,
- 2) zobowiązanie Zakładu do wyrównania świadczenia za okres od dnia 1 września 2013 roku do dnia 1 maja 2015 roku, przy uwzględnieniu art.26 ust.6 ww. ustawy.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podała, iż Zakład w decyzji z dnia 12 września 2012 roku przyznał jej emeryturę uwzględniając zwaloryzowany kapitał początkowy i składki zaewidencjonowane na koncie. W decyzji tej Zakład przyjął średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 225,20 miesięcy. W dacie przyznania emerytury kontynuowała zatrudnienie, do dnia 30 września 2013 roku. Zdaniem ubezpieczonej faktycznym dniem przejścia na emeryturę był dzień 30 września 2013 roku, kiedy to zakończyła stosunek pracy. Przyznanie emerytury w sytuacji kontynuowania zatrudnienia nie jest równoznaczne z wiekiem równym wiekowi przejścia na emeryturę, co wynika z art.26.

Ubezpieczona podała, iż pierwszą błędną decyzję organ wydał w dniu 10 października 2013 roku. W decyzji tej uwzględniono składki zaewidencjonowane po 2012 roku i dalsze trwanie życia dla wieku 64 lat i 4 miesięcy, bez uwzględnienia kapitału początkowego, dla którego przyjęto 63 lata i 6 miesięcy.

Ubezpieczona wyjaśniła, iż w związku ze zmianą ustawy w 2015 roku wystąpiła o zastosowanie do ustalenia wysokości świadczenia tablic dalszego trwania życia z lat 2008-2009. Po rozpoznaniu wniosku Zakład wydał decyzję 19 sierpnia 2015 roku i przyjął średnie dalsze trwanie życia dla wieku 63 lat i 6 miesięcy, a nie dla wieku równego wiekowi przejścia na emeryturę – 64 lat i 6 miesięcy.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona J. S. urodziła się w dniu (...).

W dniu 24 listopada 2005 roku ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 13 grudnia 2005 roku (znak (...)) Zakład przyznał ubezpieczonej emeryturę od dnia 1 listopada 2005 roku. Wyplata emerytury została zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. (decyzja – k.18 akt ZUS I plik)

Decyzją z dnia 6 stycznia 2006 roku Zakład podjął wypłatę świadczenia i przeliczył emeryturę od dnia 29 grudnia 2005 roku – od dnia następnego po rozwiązaniu przez ubezpieczoną stosunku pracy. (decyzja – k.24 akt ZUS, I plik)

W dniu 6 kwietnia 2009 roku (po ukończeniu 60 lat) ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę. (wniosek – k.1 akt ZUS, III plik)

W piśmie z dnia 9 czerwca 2009 roku ubezpieczona wniosła o przyznanie emerytury na podstawie art.183 ustawy o emeryturach i rentach, a gdyby było niemożliwe zastosowanie art.183 oświadczyła, że cofa wniosek. (pismo – k.13 akt ZUS, III plik)

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2009 roku Zakład umorzył postępowanie w sprawie przyznania emerytury. (decyzja – k.29 akt ZUS, III plik)

W dniu 21 sierpnia 2012 roku ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 12 września 2012 roku (znak (...)) Zakład przyznał ubezpieczonej emeryturę od dnia 1 sierpnia 2012 roku.

Zakład wskazał, iż emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Zakład przyjął średnie dalsze trwanie życia 225,20 miesięcy i obliczył wysokość emerytury zgodnie z zasadami wskazanymi w art.26. (decyzja – 27 akt ZUS, IV plik)

W dniu 30 września 2013 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie stażu pracy, ponowne ustalenie wymiaru świadczenia, przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia przy emeryturze wcześniejszej oraz wypłatę świadczenia korzystniejszego. (wniosek – k.33 akt ZUS, IV plik)

Ubezpieczona rozwiązała stosunek pracy w dniu 30 września 2013 roku. (okoliczność bezsporna)

Decyzjami z dnia 10 października 2013 roku Zakład przeliczył obie emerytury.

Emerytura przyznana decyzją z dnia 13 grudnia 2005 roku (znak (...)) została zawieszona jako świadczenie mniej korzystne. (decyzja – k.34 akt ZUS, IV plik)

Natomiast do przeliczenia emerytury przyznanej decyzją z dnia 12 września 2012 (znak (...)) Zakład przyjął średnie dalsze trwanie życia 216,40 miesięcy (ustalonego dla wieku ubezpieczonej na dzień złożenia wniosku – 30 września 2013 roku). (decyzja – k.37 akt ZUS, IV plik)

W dniu 22 maja 2015 roku ubezpieczona złożyła wniosek o zastosowanie tablicy dalszego trwania życia z dnia osiągnięcia wieku emerytalnego i ponowne ustalenie emerytury na podstawie art.110a. (wniosek – k.176 akt ZUS, IV plik)

Decyzją z dnia 19 sierpnia 2015 roku Zakład przeliczył emeryturę od dnia 1 maja 2015 roku. Zakład przyjął średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 216 miesięcy. (decyzja – k.184 akt ZUS)

W dniu 8 września 2015 roku ubezpieczona złożyła pismo w którym wniosła o ponowne rozpatrzenie wniosku z dnia 22 maja 2015 roku i przyjęcie tablicy dalszego trwania życia obowiązującej w okresie od 1 kwietnia 2008 roku do

31 marca 2009 roku – dla wieku 63 lat i 6 miesięcy. Podała, iż pismo to nie stanowi odwołania od decyzji z dnia 19 sierpnia 2015 roku. (pismo – k.186 akt ZUS, IV plik)

Po rozpoznaniu wniosku z dnia 8 września 2015 roku Zakład w dniu 29 października 2015 roku wydał decyzję, którą ubezpieczona zaskarżyła.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie dowodów z dokumentów, których strony nie kwestionowały.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, iż uwzględnienie żądania ubezpieczonej uchylenia zaskarżonych decyzji jest niedopuszczalne. Możliwość uchylenia decyzji organu rentowego została określona w art.477¹⁴§4 kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.), który nie ma zastosowania w niniejszym postępowaniu. Sąd pierwszej instancji, wydając rozstrzygnięcie merytoryczne, może albo uwzględnić odwołanie (art.477¹⁴§2 i 3 k.p.c.), albo je oddalić (art.477¹⁴§1 k.p.c.). Uwzględniając odwołanie, sąd może zmienić zaskarżoną decyzję w całości lub w części (oddalając odwołanie w pozostałym zakresie), orzekając zarazem co do istoty sprawy albo - w przypadku niewydania decyzji przez organ rentowy zobowiązać organ do wydania decyzji w określonym terminie, zawiadamiając o tym organ nadrzędny, albo też samodzielnie rozstrzygnąć sprawę, orzekając co do istoty sprawy.

Dla ubezpieczonej J. S., urodzonej w dniu (...), wiek emerytalny, zgodnie z treścią art.24 ust.1a punkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748 ze zm.) wynosi 60 lat.

Osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego przez osobę ubezpieczoną urodzoną po dniu 31 grudnia 1948 roku oznacza, że prawo do emerytury nabywane jest w systemie zdefiniowanej składki, bez konieczności wykazywania długości stażu, a realizacja nabytego prawa wymaga rozwiązania stosunku pracy.

Zasady obliczenia emerytury zostały określone w art.25 i art.26 ww. ustawy o emeryturach i rentach.

Zgodnie z treścią art.25 ust.1 ustawy podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185. Jeżeli ubezpieczony pobierał emeryturę na podstawie przepisów art.26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art.88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, ustaloną zgodnie z ust.1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne (art.25 ust.1b ww. ustawy)

Natomiast zgodnie z treścią art.26 ust.1-3 ww. ustawy emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art. 183. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Średnie dalsze trwanie życia ustala się na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli wniosek o emeryturę został złożony w miesiącu osiągnięcia tego wieku lub przed miesiącem, w którym został osiągnięty wiek emerytalny albo na dzień złożenia wniosku, jeżeli wniosek został złożony w miesiącach następujących po miesiącu, w którym został osiągnięty wiek emerytalny.

Zatem kwotę emerytury wylicza się dzieląc podstawę obliczenia emerytury, którą stanowi suma zaewidencjonowanych na koncie indywidualnym składek i zwaloryzowanego kapitału początkowego przez liczbę „n” obrazującą średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

Dalsza praca emeryta powoduje zwiększenie kwoty emerytury o kwotę będącą ilorazem nowej sumy składek i liczby „n” właściwej dla wieku emeryta w którym zgłoszono wniosek o podwyższenie emerytury.

Ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę w dniu 21 sierpnia 2012 roku, a zatem po osiągnięciu wieku emerytalnego. W dniu złożenia wniosku ubezpieczona miała 63 lata i 5 miesięcy.

W 2012 roku obowiązywała tablica dalszego trwania życia opublikowana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Komunikacie z dnia 23 marca 2012 roku w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (MP z 2012 roku, poz.182). Dla osób w wieku 63 lat i 5 miesięcy, które złożyły wniosek o ustalenie świadczenia w okresie od 1 kwietnia 2012 roku do 31 marca 2013 roku, średnie dalsze trwanie życia wynosi 225,20 miesięcy. Taka wartość została przyjęta w decyzji z dnia 12 września 2012 roku. Ubezpieczona nie zaskarżyła tej decyzji

W kolejnych decyzjach dotyczących przeliczenia emerytury organ rentowy przyjmował średnie dalsze trwanie życia na dzień złożenia wniosku o przeliczenie.

Ustawą z dnia 5 marca 2015 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 552), obowiązującą od dnia 1 maja 2015 roku, do art.26 został dodany ust.6, zgodnie z treścią którego jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust.1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, o którym mowa w art.24 ust.1a i 1b oraz w art.27 ust.2 i 3.

W toku postępowania ubezpieczona wniosła o przyjęcie średniego dalszego trwania życia określonego w tablicach obowiązujących w latach 2008-2009.

W 2009 roku obowiązywała tablica dalszego średniego trwania życia opublikowana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Komunikacie z dnia 25 marca 2008 roku w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (MP z 2008 roku, nr 26 poz.259), zgodnie z którą dla osób, które złożyły wniosek o emeryturę w wieku 63 lat i 5 miesięcy średnie dalsze trwanie życia wynosi 216 miesięcy.

W decyzji z dnia 19 sierpnia 2015 roku organ rentowy stosownie do treści art.26 ust.6 ww. ustawy przyjął średnie dalsze trwanie życia z tablicy obowiązującej w dniu osiągnięcia przez ubezpieczoną powszechnego wieku emerytalnego (5 marca 2009 roku) wynoszące 216 miesięcy dla osoby, która złożyła wniosek o emeryturę w wieku 63 lat i 5 miesięcy. Tak ustalone średnie dalsze trwanie życia jest dla ubezpieczonej korzystniejsze niż ustalone zgodnie z tabelą obowiązującą w dniu złożenia wniosku o emeryturę (21 sierpnia 2012 roku).

Wbrew twierdzeniom ubezpieczonej brak jest podstaw do przyjęcia wartości określonej tabeli obowiązującej w okresie od 1 kwietnia 2008 roku do 31 marca 2009 roku dla osób w wieku 64 lat i 6 miesięcy, bowiem nie jest to wiek w którym ubezpieczona przeszła na emeryturę. Prawo do emerytury zostało ubezpieczonej przyznane decyzją z dnia 12 września 2012 roku, czyli gdy ubezpieczona miała 63 lata i 5 miesięcy. Rozwiązanie przez ubezpieczoną stosunku pracy z dniem 30 września 2013 roku nie oznacza, że ubezpieczona w tym dniu przeszła na emeryturę. Jak wyżej wskazano prawo do emerytury ubezpieczona uzyskała od dnia 1 sierpnia 2012 roku. Dla ubezpieczonej wiek przejścia na emeryturę (wiek w którym złożyła wniosek o emeryturę i w którym emerytura została przyznana) to wiek 63 lat i 5 miesięcy.

Wobec powyższego na podstawie art.4771⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie od decyzji z dnia 29 października 2015 roku.

Zakresem odwołania złożonego przez ubezpieczoną w dniu 18 listopada 2015 roku została objęta również decyzja z dnia 19 sierpnia 2015 roku i z dnia 10 października 2013 roku.

Zgodnie z treścią art.477⁹§1 k.p.c. odwołania od decyzji organów rentowych (...) wnosi się na piśmie do organu (...), który wydał decyzję lub orzeczenie, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia. Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się (art.477⁹§3 k.p.c.).

Ubezpieczona wskazała, iż decyzję z dnia 19 sierpnia 2015 roku otrzymała około 2 tygodni po jej wydaniu. Z pisma ubezpieczonej złożonego w Zakładzie w dniu 8 września 2015 roku wynika, iż w tym dniu ubezpieczona знаła treść decyzji. W piśmie tym ubezpieczona wyraźnie wskazała, iż nie stanowi ono odwołania od decyzji z dnia 19 sierpnia 2015 roku.

Ubezpieczona znała treść decyzji z dnia 19 sierpnia 2015 roku, wiedziała, że może złożyć odwołanie i zaniechała dokonania tej czynności, co wynika z treści pisma z dnia 8 września 2015 roku. Fakt, że na złożenia odwołania od decyzji z dnia 19 sierpnia 2015 roku ubezpieczona zdecydowała się dopiero po otrzymaniu decyzji odmownej z dnia 29 października 2015 roku nie daje możliwości uznania, iż przekroczenie terminu do złożenia odwołania było niezależne od ubezpieczonej.

Natomiast odwołanie od decyzji z dnia 10 października 2013 roku zostało złożone przez ubezpieczoną po upływie ponad 2 lat od daty wydania decyzji. W toku postępowania ubezpieczona nie wyjaśniła przyczyn opóźnienia w złożeniu tego odwołania.

Wobec powyższego Sąd uznając, iż odwołania od decyzji z dnia 19 sierpnia 2015 roku i z dnia 10 października 2013 roku zostały złożone po terminie, spóźnienie jest nadmierne i zawinione przez ubezpieczoną, na podstawie art.477⁹§3 k.p.c. odrzucił odwołania.

Nowe żądanie ubezpieczonej o wyrównanie świadczenia za okres od 1 września 2013 roku do 1 maja 2015 roku na podstawie art.477¹⁰§2 k.p.c. Sąd przekazał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem wydania decyzji.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonej, pouczając ją o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.

8.06.2016 r.